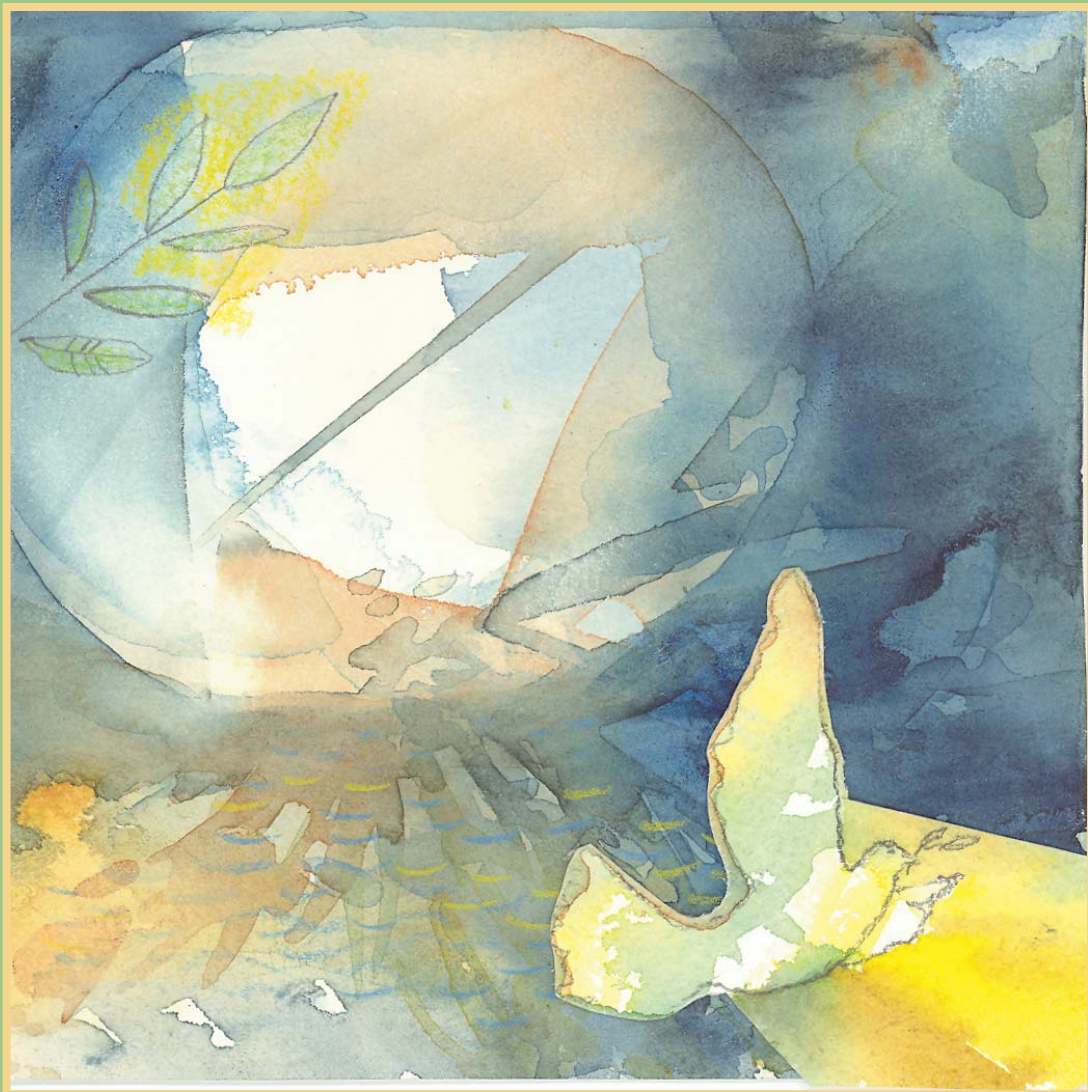

Tema

Hopp

Hoppet

Hoppet spelar i sjukvården en helt central roll. Främst för patienten naturligtvis, som redan vid första kontakten har hopp om att få diagnos, lindring och bot. I en del fall kanske patienten är mycket orolig för att det ska vara en allvarlig diagnos, men hoppas förstås att det ska vara något mer eller mindre godartat. Under varje vårdepisod löper hoppet som en röd tråd genom kommunikationen mellan patient och vårdpersonal. Ofta är det så att hela språkbruket som tillämpas i vården andas förhoppning, förmedlar hopp. Relativa begrepp som "liten" och "mindre" används generöst om hjärtinfarkter, pneumonier och tumörer. Behandlande personal flyttar hela tiden fokus från det negativa, destruktiva och dystra till det som trots allt kunde vara värre, som kan förbättras. Framsteg i tillfrisknandet ges en stor, kanske överdriven betydelse. Bortom alla graverande fynd och negativa besked hålls hoppets låga vid liv.

Att hela tiden underhålla hoppet är en viktig och dokumenterad professionell hållning. Utan att ljuga för patienten eller slå blå dunster i någons ögon, är det läkarens och sköterskans uppgift att se till att patienten inte ger upp, inte tappar gnistan. Att vara både realistisk och hoppfull inför pati-

enten är en professionell hållning som inte kan överskattas. När cynism, hopplöshet och likgiltighet präglar vården, har sjukvården och patientrelationen tappat sin innersta och

"Att hela tiden underhålla hoppet är en viktig och dokumenterad professionell hållning. Utan att ljuga för patienten eller slå blå dunster i någons ögon, är det läkarens och sköterskans uppgift att se till att patienten inte ger upp, inte tappar gnistan."

yppersta kvalitet. När patienten möts av realism, utan hjärtevärm och hopp, blir budskapet: "det är ingen idé, det är meningslöst, det är redan kört".

I grunden är människovärdet, människosynen, avgörande. Ser vi strikt nyttoetiskt på patienten finns i många fall litet eller inget utrymme för hopp, särskilt inte om patienten är gammal och multisjuk. I värsta fall kan en krass nyttoetik få hoppet att helt ändra fokus: "hoppas den här gamla stackaren dör så fort som möjligt". Det vore helt ödeläggande för vården.

Men ser vi varje människa som värdefull i sig, livsgnistan som Gudagiven och varje dag som en gåva, kan hoppet hållas levande. Givetvis ändras hoppets innehåll under vårdtiden i många fall. Men också när hoppet om bot är borta finns det mycket annat att hoppas på: lindring, tröst, ett besök av barnbarnet, en blick av respekt, en beröring med värme och deltagande. Hoppet ändrar gestalt, blir annorlunda, men är lika livsbejakande och lika betydelsefullt. Inte bara för patienten, utan nästan lika mycket för vårdpersonalen. Är det inte just hoppet som gör att tunga vårdssituationer kan genomlevas, genomföras, med professionalism och värme? Är det inte just hoppet som gör att till och med vården av döende kan vara så fylld av mening, ljus och glädje?

Som kristna har vi alla skäl att ständigt söka vara hoppets bärare eftersom vi anförtror att också kunna förmedla det eviga hoppet, det största hoppet och det enda hoppet som övervunnit mörkret så att mörkret därmed inte har någon makt. Den uppgiften är stor och spännande och utgör kanske det viktigaste i vår kallelse idag.

Red

Ars Medicina

Organ för Kristna Läkare och Medicinare i Sverige
© Ars Medicina
ISSN 028 - 4753

*Gud till ära,
människor till tjänst*

Ansvarig utgivare

Iris Denstedt-Stigzelius

Redaktion med e-postadresser

Sara Degerman-Carlsson,
sara.degerman-carlsson@vgregion.se
Magnus Göransson,
magnus.goransson@telia.com
Magnus Landgren (red),
magnuslandgren@hotmail.com
Tomas Seidal,
tomas.seidal@swipnet.se

Ars Medicina

Boställsgatan 3
542 42 Mariestad

KLM kansli

Bergbackagatan 1, 553 12 Jönköping
Tel 036-30 78 44
bankgiro 5033-2857
info@klm.s.se www.klm.s.se

KLM medlemsavgift, inkl Ars Medicina, per år

Läkare, tandläkare 350 kr (par 450 kr),
pensionär 100 kr, student första kalender-
året fritt, sedan 50 kr. Begär stadgar!

Respektive artikelförfattare svarar för sina
ståndpunkter och ledaren är redaktionens.
Debatt välkomnas!

Prenumeration Ars Medicina, per år

Enskild 100 kr.
Organisation 50 kr.

Produktion

Textorama, Box 427, 573 25 Tranås
tel 0140-687 50, info@textorama.se

Illustration framsida

Christina Swartling Christina.swartling@comhem.se

Innehåll

KLM-aktuellt	3
KLM Student	12
Utblick	13
Almanaackan	14
Tema: Hopp	
Inledning	15
Hopp om livet	16
Tankar om hopp	18
Desperation och kärlek	20
Desmond Tutu – rättvisans rebell	21
Läst och kommenterat	23
tuus	24

Begränsad Eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen med den nya adressen till:

KLM, Bergbackagatan 1
553 12 Jönköping

tuus

Narvalen

"*Havets Enhörning*" säger vår guide Atle och lägger till, "*enhörningen är myt, Narvalen verklig*". Vi har just promenerat upp från fjorden i eftermiddagssolen genom "Badeparken" där en artohundratalskollega en gång fann gytja, byggde en kurort och fick "byen" att växa ett par 100% - vi har passerat "Konges gata" - Hotell Kung Karl - och är sedan framme vid "hvalfangstmuseum", "hvalfangsten ... byens" andra expansionsperiod fram till 1968.

Förundrade står vi i källardunklet och tittar på en märklig varelse - som kommer ut ur väggen med sitt huvud och långa spröt. Vi är redan i stämning efter att ha passerat uppstoppade - för oss ovanliga varelser. Havsleoparden - den enda "rovsälén" ligger där med öppen käft i ett stumt rytande. Den kolossala Sjöelefanten med ett BMI långt bortom 35, en oformligt stinn konformad fettsäck med huvud. Den i taket upphängda mäktiga Albatrossen - som inte kan få luft under vingarna och lätta från havsytan utan styv kuling, för att inte nämna fullskalemodellen av den inte fullvuxna blåvalen på c:a 20 meter och ett otal foton och skelett av andra valarter.

Atle har spekulerat över valen som människans förfäder med 94% gemensamt genom, pekat på homologier som skulderblad och pariga fenskelett och så har vi nu kommit till "*havets enhörning*". Länge menade man att sprötet var ett redskap att böka med i bottenavlagringarna. Åtråvärt av världens monarker, att göra sig en spira av - men i grund och botten egentligen rudimentärt - eller...

Nu hade någon forskare frigjort sig från tidigare förklaringar och dissikerat det

drygt meterlång framåtpekande "hornet" i överkäken - och funnit nervtrådar. Nu menade man att det förmodligen är ett sensoriskt spröt som läser av salthalter och vattentemperaturer och gör bäraren kapabel att leva och navigera delvis under istäcket och kapabel att lokalisera var det är möjligt att gå upp och andas. Atle nämner sen den franska filmen Pingvinernas marsch och pekar på en monter där den imponerande Kejsarpingvinen huserar. Den är som tagen från den frusna djurskaran på häxans Paravel och tittar uppfodrande på åskådaren: "Hvorfor?"

Just det. "Hvorfor?"

Vi blir så lätt hemmablinda och missar det uppenbara och fokuserar fel saker. Har just återberättat något av det vi vet om "hjärnans tillblivelseexplosion" på en konferens med temat "Barnet och ruset" i Sandefjord och lyft fram kunskap om alkoholens skadeverkningar på människans organogens och i synnerhet på CNS-utvecklingen. Alkoholen är i alla avseenden toxiskt ett fullblods teratogen.

Det finns mycket kunskap om alkoholens skadeverkningar på den prenatala människan. Men förnekelsens kraft är stor och samhället har svårt att ta till sig den kunskapen. Man står än en gång inför faktum men ser ändå inte.

Vår högst begränsade och av förutfattade ideer styrda uppmärksamhetsförmåga belystes i ett TV-program. Psykologen går till brandstationen. Samlar personalen och smickrar dem genom att betona deras vana att iakttaga olyckplatser och förlopp och sedan kunna återge det hela korrekt. De får ett uppdrag som i princip går ut på att se en kort videosnutt där två basketlag, ett vitt och ett svart, går runt och passar inom laget med varsin boll. "Räkna antalet passningar inom lagen", uppmanar

psykologen observatörerna. Efter en stund stoppas filmen och deltagande personal får var och en rapportera antal passningar de uppfattat - givetvis vitt skilda observationer. Sedan kommer det verkliga experimentet. "Såg ni något annat - något konstigt - när ni iakttog filmen?" Pannor i djupa veck, funderingar "en person tappade bollen", "en passade fel..." etc Experimentledaren frågar sedan: "Såg ni inget annat??"

Videogrammet backas, och alla kan nu se att en människa utklädd till gorilla går rakt igenom mittcirkeln, stannar upp och vinkar in i kameran innan den fortsätter ut ur bild. Uppenbart! När man inte fokuserar fel saker.

När vi reflekterar över oss själva och vår ontogenes blir narvvalens spröt inte exceptionellt utan det största undret har vi inpå oss - hela tiden - men vanans makt förhindrar oss att uppskatta och häpna. "Hvorfor?"

"Bara den som vandrar nära marken kan se dina under Gud. ...Låt oss aldrig bli så stora att vi inte ser de små, larven som kryper, och myran som stretar och barn som lär sig gå. Nej!" Sv Psalm 787

Tuus,

Magnus Landgren

Kristna Läkare och Medicinare i Sverige (KLM)

- vill stödja och inspirera den enskilde medlemmen att forma en kristen syn på sitt liv, sitt yrke och sina studier
- ger ut tidskriften *Ars Medicina*
- deltar i den medicinsk-etiska debatten
- uppmuntrar på olika sätt studentarbete på studieorterna
- genomför tillsammans med representanter från universitetsorterna årlig studentkonferens
- arrangerar symposium i samband med Svenska Läkaresällskapets riksstämma
- verkar för att kontakter knyts mellan läkare och mellan läkare och studenter
- anordnar årsmöten med angelägna föredrag
- står i ett internationellt arbete och är anslutet till International Christian Medical and Dental Association, ICMDA
- förmedlar stipendier till läkar- och tandläkarstuderande för studiebesök/praktikarbete i låginkomstländer